Əməyin mühafizəsi və təhlükəsizlik texnikası üzrə qanunvericilik aktlarına və digər normativ aktlara hər yerdə əməl edilməsinə dövlət nəzarətini xüsusi səlahiyyət verilən, öz fəaliyyətində müəssisələrin və təşkilatların müdiriyyətindən və onların yuxarı orqanlarından asılı olmayan dövlət orqanları həyata keçirirlər.

Dövlət nəzarəti orqanlarının və ya onların səlahiyyətli nümayəndələrinin öz hüquqları daxilində qəbul etdikləri qərarları hökmən icra olunmalıdır və bu qərarlardan qanunla müəyyənləşdirilmiş qaydada şikayət edilə bilər.

Müəssisələrdə və təşkilatlarda əməyin mühafizəsi üzrə qanunvericilik aktlarına və digər aktlara əməl edilməsinə ictimai nəzarəti əmək kollektivləri və həmkarlar ittifaqı təşkilatları əməyin mühafizəsi üzrə seçdikləri müvəkkillərin şəxsində həyata keçirirlər.

Əməyin mühafizəsi üzrə müvəkkilin hüququ var ki, iş yerlərində əməyin mühafizəsi vəziyyətini maneəsiz yoxlasın, aşkara çıxarılmış pozuntuların aradan qaldırılmasını tələb etsin, habelə lazım gəldikdə təqsirkar şəxslərin məsuliyyətə cəlb edilməsi barədə müdiriyyət qarşısında məsələ qaldırsın.

Əməyin mühafizəsi üzrə müvəkkilin öz vəzifələrini yerinə yetirməsi üçün müdiriyyət ona hər həftə orta əmək haqqını ödəməklə iş vaxtında azı iki saat vaxt ayırır.

Həmkarlar ittifaqları “Azərbaycan həmkarlar ittifaqlarının hüquqları və fəaliyyətinin təminatları haqqında” Qanunda onlar üçün nəzərdə tutulmuş hüquqları nəzərə almaqla, əməyin mühafizəsi üzrə qanunvericilik aktlarına və digər normativ aktlara müdiriyyət tərəfindən əməl edilməsinə nəzarətin həyata keçirilməsində iştirak edir, bu məqsədlə qanunvericiliyə və respublika Nazirlər Kabineti ilə razılaşdırılaraq respublika həmkarlar ittifaqları mərkəzi tərəfindən təsdiq edilmiş əsasnaməyə müvafiq surətdə fəaliyyət göstərən texniki əmək müfəttişlik yaradırlar.

Həmkarlar ittifaqları əməyin mühafizəsi üzrə normativ aktların hazırlanmasında və müəyyən edilmiş qaydada razılaşdırılmasında iştirak edirlər, onlarla razılaşdırılmamış aktların qüvvəyə minməsinə qarşı müvafiq dövlət orqanları vasitəsilə etiraz etmək hüququna malikdirlər.